

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 17.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

liquid quam mitis iustitiam deposcit, assumunt, de Ecclesia per-
eunt, & dum se insolenter extollunt, ipso suo tumore cecati, ve-
ritatis lumen amittunt.

Solus quippe Deus est, qui regnum æternum do-
nat, quique æternum reprobos cruciat. Quin de Christo
ut de Domino rerum omnium loquitur, dum cælum
vocat horreum eius, non horreum alterius. Christus
igitur Deus est.

In Ecclesia
tritico,
& palea.

§. 2. Testimonio de tritico & paleis creberimè
contra Donatistas vtitur S. August. Non enim ideo de-
ferendam Ecclesiam, in qua est tritico & palea. Non
enim ideo deferenda area: quia in ea sunt & palea: im-
mo, quia maior est cumulus palearum, sed agendum
hoc est, ne nos palea simus, & caritatis inanes, à vento
rapiamur. Eadem nos quoque ratione vtimur, ut in fir-
mos contra scandala fidelium muniamus. Cum enim
prædictum sit, fore in Ecclesia scandala, & multos im-
probos, non est querenda Ecclesia, in qua omnes sine
scandalo vivant.

§. 3. Ignem inextinguibilem vocat non modo,
quia semper ardebit, sed etiam quia semper vret. Itaque
contra Originianos hunc locum SS. PP. semper v-
surparunt.

VERSUS 16.

*Baptizatus autem Iesus confestim a-
scendit de aqua. Et ecce cæli aperti
sunt, & vidit Spiritum Dei descen-
dentem sicut columbam, & veni-
entem super se.*

QVÆSTIO I.

Quæ hoc loco controuersa?

§. 1. Admodum varia sunt, de quibus D. Thom.
p. 3. q. 49. & in eum locum interpretes, ve-
rum, quia ad religionis dogmata non pertinent, præ-
termitto.

Christus di-
citur vidisse
columbam
super se a-
scendentem.

§. 2. An Spiritum sanctum Christus an Ioannes vi-
disse dicatur, controuersia est: Græci aliquot Libri ha-
bent ἐφ' αὐτὸν, vel ἐφ' αὐτὸν super ipsum Dominum. Ad
Christum igitur & Ioannē referri potest. Nam uterque
columbā vidit, videtur & populus spectasse, cum Luc.
3. 21. dicat columbam corporali specie descendisse. Potius
tamen ad Christum: Marcus enim recensens historiam,
& λέγων, inquit ἀναβαίνωντος ἡ τοῦ πνεύματος ἁγίου ὡς περιστερῆς.
Et ascendens ex aqua, vidit. at Iesus erat qui ascendebat
statim de aqua, ille igitur qui dicunt vidisse columbam
super se ascendentem, quam lectionem etiam Augu-
stinus agnoscit.

VERSUS 17.

*Et ecce vox de cælis dicens; Hic est fi-
lius meus dilectus, in quo mihi
complacui.*

QVÆSTIO I.

Quid dixerit Pater cælestis?

Matth. Hic §. 1.
est filius. a-
lij. Tu es fi-
lius.

Matth. Hic §. 1. **M**atthæus habet: hic est filius: alij. Tu es filius
meus. Hinc calumniati sunt Euangelistas
Iudæi, & gentiles. August. lib. 2. de consensu Euangel.
Sic respondet. Deinde sequitur Matthæus, Baptizatus autem
confestim descendit de aqua. Et ecce aperti sunt ei cæli, & vidit
Spiritum Dei descendentem sicut columbam, & venientem super
se: & ecce vox de cælis dicens, Hic est filius meus dilectus in quo
mihi complacui. Hoc & alij duo Marcus & Lucas similiter nar-
rant. Sed de verbis vocis, quæ de cælo facta est, variant locutio-

nem, saluam tamen sententiā. Quod enim Matthæus ait dictū ē
Hic est filius meus dilectus: & alij duo dicunt, Tu es filius meus
dilectus, ad eandem sententiā explicandam valere, sicut supe-
rius tractatum est. Vox enim cælestis vnum horum dixit, sed
Euangelista ostendere voluit ad id valere, quod dictum est, Hic
est filius meus, ut illis potius qui audiebant, indicaretur, quod i-
pse esset filius Dei: arg. ita dictū referre voluit, Tu es filius meus:
ac si diceretur illis: Hic est filius meus. Non enim Christo indi-
cabatur quod sciebat, sed audiebant qui aderāt, propter quos et-
iam ipsa vox facta est. Iam vero quod alius dicit, In quo mihi
complacui: alius, in te complacui: alius, in te complacuit mihi:
si queris quid horum in illā voce sonuerit, quod liber acci-
pe, dummodo intelligas eos qui non eandem locutionem retule-
runt, eandem retulisse sententiā. Quæ diuersitas locutionum
ad hoc etiam utilis est, ne vno modo dictum minus intelligatur,
& aliter quam res se habeat interpretetur. Quod enim dictum
est, In quo mihi complacui: si velis quis ita intelligere, ut Deus in
filio, sibi placuisse videatur, admonetur ex eo quod dictum est,
in te complacui: Si rursus ex hoc vno intelligat quisque, in fi-
lio Patrem placuisse hominibus, admonetur ex eo quod dictum
est, In te complacui mihi: Ex quo satis apparet, quod quilibet
Euangelistarum cælestis vocis etiam verba tenuerit: alios ad
eandem sententiā familiaris explicandam verba variasse, ut
intelligatur hoc dictum esse ab omnibus, tanquam diceretur, In
te placitum meum constitui: hoc est per te gerere quod mihi pla-
cet. Illud vero quod nonnulli codices habent secundum Lucam,
hoc illā voce sonuisse, quod in Psalmo scriptum est, Filius meus es
tu, ego hodie genui te, quanquam in antiquioribus codicib. Græ-
cis non inueniri perhibeatur, tamen si aliquibus fide dignis ex-
emplaribus confirmari possit, quid aliud quam vtrumque, intel-
legendum est quolibet verborum ordine de cælo sonuisse?

Insinuat Augustinus, quod verissimum esse arbi-
tror. Nempe vocem Patris primo filium appellasse; vtrumque
deinde Ioannem & astantes. Primo amorem in filium dixit De-
testatur, alterum addit, ut ad eum audiendum coleretur. Pater vult
dumque; excitet. Nec mirum est bis eandem sententiā repetitū.
diuersa forma prolatam, cum in veteri lege videamus
torques eadem inculcando repeti. Itaque & verba, & sen-
sum ab Euangelistis relatum dicere malo. Quod si di-
cendum est, alios sensum, alios verba retulisse, verifi-
milis est eos sensum retulisse, qui in tertia persona lo-
cuti sunt. Fieri enim solet, ut cum narramus ea, quæ a-
lij dixere, aliā personā efferamus.

QVÆSTIO II.

An ex hoc loco Christi diuinitas ostendatur?

§. 1. Ita consensu Patres doctuerunt. Imprimis S.
Athanasius Episcopus Alexandrinus l. 3. contra Arianos: Atqui si iuxta Hæreticos res condita quidem aut
opus esset, sed non tamen eiusmodi cuiusmodi sunt condita, ob Deum pro-
suam præceteris excellentiam, oportuit id ipsum, quibusnam datur.
melior esset, ex comparatione à sacris literis indicari: quale est,
si Archangelus maior dicatur, aut preciosior thronis, aut splendidi-
or Sole & Luna, aut speciosior cæli. Nunc autem ille ad ipsum
modum nō describitur; sed filium eum sibi esse & solum, & pro-
prium ostendit Pater, idque his verbis, Filius meus es tu: & rur-
sum. Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi congra-
tulor. Ideoque, inseruebant illi Angeli, ut diuerso alienoq. ab il-
lorum natura: & adoratur ab illis, non ut gloria maior, sed ut
alius, discretus, seu iunctusq. à conditione cum creaturarum reli-
quarum, tum etiam ipsorum Angelorum, Patri tantummodo
æqualis filius secundum rationem substantia. Si enim ideo quia
gloria sublimior est, adoraretur, par esset, ut omnia inferiora
superiorib. se in adorando inclinarent: sed id ita non est: crea-
tura siquidem creaturā non adoratur, sed quæ seruilis sunt conditio-
nis Dominos: & quæ creatura sunt, Deum adorationib. colunt.

Fuisse antiquissimum huius loci usum, & Patres A-
thanasio vetustiores hæc usurpasse constat ex eodem
Athanasio Episc. de Synod. Arimini, & Seleucia. Vos i-
gitur cum dicebat filium ex Deo esse, ex Patri substantiā ei esse
dicebatis: verum quoniam ante vos Dominum ipse Scriptura
Filius

